

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacramentis, Mille Sexcenti Errores, Vaniloqvia, Et Cavillationes

Miletus, Vitus

Mogvntiae, 1593

VD16 M 5205

De Asseruatione Eucharistiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30094

rium? An ergo non adest ipse manducans Sacerdos? Quod si qui alij non sint, qui manducare velint, his ipsis verbis ut veniant & manducant inuitantur, & negligentia arguuntur, iuxta illud, *Homo quidam fecit Cœnam magnam, vocauit seruos suos, dicens, Luc. 14. venite ad nuptias, quia parata sunt omnia, ipsi autem coeperunt se singuli excusare, &c.* Quamuis ex persona Christi verba illa pronunciantur.

586. Veteres censuisse, non esse perfectam Missam, nisi adessent, qui cum Sacerdote communicarent. Nec dissentire Durandum, Gabr. Cassandrum, &c. Infr. de Miss. priuat. Ex hoc autem, si cæci non essent videre deberent, Missam rem non esse nouam, nec à veteribus institutam vel improbatam, nec Eucharistiam extra Missam vnquam consecrari solitam.

De Afferuatione Eucharistiæ.

Tam vana, tamq̄ pugnancia sunt omnia, quæ de Afferuatione Sacramenti huius coaceruat hoc loco Kemnitijs, ut vanum sit, prope- *Ex Kemn. in 2. pari. Examin. d. pag. 103.*
modum ea referre: acerbè perstringit Pontificios, promittens se ex antiquitate, luce meridiana clarius, demonstraturum, Eucharistiam apud veteres non fuisse afferuatam, cum ea omnia, quæ ex ipsis veteribus allegat, prorsus probent oppositum.

587. Cœnam Dominicam ab aliquot iam annis in regno Pontificio fuisse transformatam in actiones planè diuersas ab eo usu, ad quem diuinitus fuit instituta. *Kem. pag. 84.* A quot annis obsecro? Neq; enim allum à Maioribus, totaq; Ecclesia usum accepimus, quàm à Pontificiis, ab ipsis veteribus traditum, retineri videmus.

587. Cœnam Dominicam, in alias, à vero usu eius, actiones fuisse transformatam. In quas? in Afferuationem, aiunt, ostentationem, circumgestionem, &c. At quis Cœnâ apud Pontificios vnquam vidit reclusam? afferuatâ? circumgestatam? panem, qui corpus est, ne quam iniuriâ patiatur, suumq; honorem & usum assequatur, afferuant, nullâ Cœnam.

R 2

588. Cœ-

Millesexcenti Errores,

588. Cœnam Dominicam non esse aliò referendam, quàm ad manducationem. At neque Pontificij Cœnam aliò referunt, quid enim aliud est Cœna Dominica, quàm manducatio panis Domini in Cœna propositi? Aliud verò panis est, qui in Cœna manducandus proponitur, aliud ipsa Cœna seu distributio & manducatio panis.

589. Non esse asseruendam Eucharistiam. *Luth. de adorat. Sacram.* Cum pro infirmis in Monstrantiis asseruendam esse alibi expressè doceat. Tom. 7. de vtraq; Specie.

590. Christum non iussisse, vt panis, qui corpus est eius, asseruetur, vel ostentetur, sed manducetur. At qui haud rectè infertur, Non iussit, ergò ne fieret, prohibuit. Non iussit Pater, vt adoret, sed vt audiatur filius, nec filius venit, vt ministraretur vel adoraretur, sed vt ministraret & pateretur, an ergo adorare non licet? An panis fragmenta, quæ figura fuere panis Christi, ne pereant, asseruare iussit Christus? Ioan. 6. An Deus non iubet, quod natura dicat? An non dicat Deum esse adorandum, quamuis ipse per literas nouumq; mandatum adorare non iubeat?

*Matth. 7.
Matth. 20.*

591. Christum in Cœna non asseruasse, vel circumgestasse, sed benedixisse, fregisse, & distribuisse panem suum, &c. At mirum, si particulas fecit, dum vnã vni porrigebat, alteram pro altero non asseruãrit? Et si distribuit, quomodo in manibus corpus suum non gestauit, & ab vno ad alterum, quibus distribuerebat (vt fit etiamnum) circumgestabat? Quod si eo, quo modo fit, ritu & solennitate non asseruauit vel circumgestauit, non quia non licuit, sed quia pro tempore & loco fieri non debuit aut potuit, factum fuit: sed nec res ipsa exigebat, vt occultus in sacrario lateret, qui seipsum manifestum oculis intuentium exhibebat.

592. Apostolos non asseruasse, sed manducasse duntaxat, & dispensasse Eucharistiam. Ego verò & adorasse & ostentasse, & asseruasse, & solenni ritu circumgestasse dixero, donec Kementius aliquis vel Heshufius, contrarium ex Apostolis vel eorum probauerit scripturis: An enim, quia non legimus scriptum,
fatis

fatis putabimus probatum? Quod si scriptum non est asseruasse, scriptum quoque non est, eos non asseruasse, cur ergo negatur unum, affirmatur alterum? Sanè quidem, qui consecuti sunt Apostolos, viri probatissimi, eam nequaquam asseruassent, nisi asseruatam & asseruandam esse, ab Apostolis accepissent.

593. In primitiua Ecclesia, Eucharistiam non fuisse asseruatam. *Kemnit. in toto tit. de Asseruat.* Cum paulò antè in tit. de Excellentia Sacram. pag. 87. imò hoc ipso loco, vltro fateatur tempore Iustini, Cypriani, Basilij, & aliorum veterum, in cistulis, & orariis fuisse asseruatam, ac publicè ostensam. Sed & Calvin. lib. 4. Instit. cap. 17. §. 39. fatetur, Eos qui Sacramentum asseruant, habere veteris Ecclesie exemplum, eo tamen non obstante, asseruandam non esse. Quomodo ergo in primitiua Ecclesia non fuit asseruata?

594. Non mouere nos debere, quid alij ante nos fecerint, sed quid Christus fecerit ante omnes. *Kemnit.* At si mouere nos non debet, quid alij fecerint antè nos viri Apostolici, orthodoxi, & Catholici, multo minùs mouere nos debet, quid faciant Kemnitij, Heshusij, Caluini vel Lutheri, cum illis nullo interuallo comparandi? An quid Christus & Apostoli fecerint tradiderint. què non magis certiusque scire potuerunt, qui Apostolos consecuti fuerunt, viri Apostolici, quàm qui post nos venerunt Lutherani vel Calviniani? An scripturas Apostolorum non habuerunt Apostolorum discipuli? an non legerunt? an non examinauerunt? an non intellexerunt? An contrà traditiones & scripturas Apostolorum manifestas & notorias idolomanias inuenerunt?

595. Iuxta scripturas, non iuxta scripturarum hac in parte iudicandum esse interpretes, cum non hi, sed illæ fixa firmaque sint regula & norma fidei & veritatis. Egregiè: scripturarum Interpretes nolunt, & se ipsos interpretes constituunt? Si autem nullis standum est interpretibus, cur ipsis? cur non aliis? cur tibi? cur non mihi? cur non cuiuis alteri?

596. Scripturam, sui ipsius esse tutissimum interpretem.

Millesexcenti Errores,

Sic aiunt, qui præter se alium admittunt vel quærunt interpretem nullum; Si enim ipsa sibi sufficiens interpret esset scriptura, interpretatione haud indigeret. Quin de hoc vel vno articulo omnis omnium versatur quæstio, quis inter omnes scripturarum interpretes, verã & genuinam scripturarum habeat interpretationem, quàm quidem quæstionem si dissolueris, omnes de religione quæstiones absolueris.

597. Morem asseruandæ Eucharistiæ olim non fuisse vniuersalem. *Kemnit.* Diligenter lege & relege hoc loco Kemnitium, aliud ex omnibus quæ adducit veterum testimoniis non deprehendes, quàm apud omnes fuisse, vbi esse potuit, vniuersalè: Neq; enim ideò vniuersalis non est, quia vbiq; non est, cum nec modo sit, nec vnquam fuerit, vbi esse non potuit. Vniuersalis ergo fuit, tamen si idem asseruationis modus & ritus non semper & vbiq; fuerit, quod ad rem parũ confert. Cum de ipsa extra vsum asseruatione, non de modo vel ritu asseruationis Sacramenti sit quæstio.

598. Non fuisse apud veteres eiusmodi theatricam pompam asseruationis & circumgestationis Sacramenti, qualis in regno Pontificio cernitur. Quid inde? Num ideò non fuit asseruata Eucharistia, quia eodem modo, eodemq; ritu non fuit asseruata? An minus veterum quàm recentiorum asseruatio, vanã illorum falsamq; opinionem refutat, qui Sacramentum extra vsum nullam habere rationẽ Sacramenti autumant? Et si modernorum Pontificiorum modus ritusq; displicet, cur veterum non obseruant? Religiosum est autem, vt si asseruari potest & debet, quo potest decentissimo modo asseruetur & habeatur.

599. Veteres legitimas habuisse asseruandæ Eucharistiæ causas, ne scilicet infirmitate detenti, vel aliis in periculis constituti, sine viatico corporis Domini à vita migrarent, cum ad Ecclesiam ipsi accedere non possent. *Kemnit.* Quasi eadem causæ, eademq; hoc tempore non sint incommoda & pericula? Sed nec ad eos solum, qui ipsi ad Cœtum, & Communionem in Ecclesiam venire non poterant, sed etiam ad hospites & peregrinos, qui venire

venire poterant, Eucharistiam fuisse transmissam, vel ipso constat recitante Kemnitio: An ergo veteres censuerunt, Sacramentum non esse extra usum?

600. Non esse necessarium, ad infirmos Eucharistiam deferre, cum apud ipsos Minister commodè possit consecrare. Ab illis putà, qui & veterum & recentiorum ordinem & ritum omnem perturbant, veteres enim apud infirmos non consecrassent, sed ex Ecclesia ad eos derulisse vel misisse, nec inficiatur, nec inficiari potest Calvinus, Lutherus, vel Kemnitius.

601. Quòd olim Eucharistia ad ægrotos, vel etiam ad hospites & peregrinos fuerit delata, nihil patrocinari Pontificiis de asseruatione, eò quòd ad alium usum non deferbatur, quàm ad esum, propter quem à Christo fuit instituta. *Kemn.* Quasi alium in usum finaliter, à Pontificiis asseruetur, deferatur, vel circumgestetur, quàm ad esum, propter quem & asseruetur, & honorificè deportatur & circumgestatur? Quicquid autem sit (vt dictum est) de modo, rituq; vel veterum, vel recentiorum, delatio ipsa euidenter probat, vanam & falsam esse illam Kemnitij regulam, Sacramentum extrà usum non habere rationem Sacramenti, Nisi enim veram rationem Sacramenti habere veteres censuissent, eam utiq; nec ad infirmos, nec ad hospites, nec ad alios transmississent vel derulissent.

602. Non esse attendendam veterum qualemcunq; consuetudinem, sed Christi actionem & institutionem, Christum enim non dixisse, *Ego sum consuetudo*; sed, *Ego sum veritas*. Sed si *Ioan. 14.*
Matth. 18. 25.
Deut. 17.
Christus est veritas, seruanda sunt ergò, quæ tradit Ecclesia, & Christus, qui sedent supra Cathedram Moylis, hoc enim ipse, qui veritas est Christus, dixit, iussit, mandauit. Sed nec aliud est consuetudo à tota recepta & approbata Ecclesia, quàm ipsissima veritas, quam utiq; nunquam recepisset, approbasset, vel tradidisset, si cum veritate pugnaret.

603. Omnes Patres hanc verissimam firmissimamq; tradere regulam, veritatem præferendam esse consuetudini. *Kem.* Quasi quisquam

Millesexcenti Errores,

3° Tim. 3°

quisquam contradicat Pontificius? Id tamen de consuetudine cum veritate pugnante, non quæ à tota recepta & approbata est Ecclesia, quæ & ipsa Columna & fundamentum est veritatis, accipiendum & intelligendum esse, vna quoq; est omnium Patrum & Orthodoxorum sententia, quam qui negat sensu caret, bellum Deo infert, & cum ratione pugnat.

604. Cyprianum, in hac ipsa de Sacramento quæstione, scribere, Non esse attendendum, quid alij ante nos fecerint, sed quid Christus fecerit ante omnes. *Kemnit.* Cum eodem ipso loco notet, à Cypriano Eucharistiam in Cistulis fuisse asseruatam, an idem Cyprianus non attendit, quod Christus fecit? & ipsam, quam cæteris præscripsit, primus non seruauit regulam? Sup.

605. Omnes Patres, damnare consuetudinem, probare & præferre veritatem. *Kemnit.* Quasi quisquam sit, damnatam qui probet, aut probatam damnet? Aut vllus vnquam consuetudinē probatam damnarit, si enim ab omnibus probata, obseruata & tradita, quomodo damnata? Et quis Patrum, consuetudinem seruandæ Eucharistiæ damnauit? imò non approbauit? obseruauit? posterisq; post se reliquit & commendauit?

606. Non defuisse ex veteribus, qui morem asseruandæ Eucharistiæ, ex verbo Dei reprehenderint, vt Humbertus referente Cassandro. *Kemnit.* Sed ipsum Humbertum Kemnitius non nisi in ipso legit, quomocunq; Catholico Cassandro. Et quid si aliqui tunc fuissent, sicut modo sunt, qui reprehendissent? an tota reprehendit, vel præferenda non est Ecclesia? quæ non solum asseruationem publicam non reprehendit, sed reprehendentes damnauit? Veteres verò priuatam & domesticam, non publicam pro infirmis aut aliis necessitatibus institutam & introductam consuetudinem, reprehenderunt, improbarunt & abrogarunt, quæ etiamnum improbat. Inf.

607. Consuetudinem asseruandæ Eucharistiæ, publicis Conciliorum cōstitutionibus fuisse improbatam & abrogatam. *Kemnit.* Cum ad hanc vsq; diem in Ecclesia vniuersa constet obseruatam, & obseruandam publicis Conciliorum cōstitutionibus

nibus traditam. Priuatam ergo & domesticam, non publicam Eucharistiæ asseruationem, improbârunt Concilia quædam & abrogârunt.

608. Concilium Toletanum I. Can. 4. & Cæsar. August. Can. 3. prohibere asseruationem Eucharistiæ. *Kemnit.* Prorsus à veritate alienum; Neque enim prohibent asseruationem publicam in Ecclesiis, sed priuatam in domibus, idq; ad præcauenda & tollenda sacrilegia, & veneficia, quæ occasione illius domesticæ asseruationis accidebant, quod etiamnum prohibetur. Vnde eadem necessitas, quæ quondam mouit Ecclesiam primitiuam, vt nondum constitutis Ecclesiis, domum deferendam & asseruandam Eucharistiam hominibus permetteret, quam imminente persecutionis periculo in promptu haberent & sumerent, etiam mouit, vt constitutis vbique basilicis & oratoriis publicis, sublatisq; publicis persecutionum periculis, denuò abrogaret, ac non nisi in Ecclesiis, publicisq; oratoriis & sacrariis asseruari permetteret.

609. Consuetudinem asseruationis nunquam fuisse Catholicam & vniuersalem. Cum eam vbiuis terrarum apud Catholicos, à quibus Augustana Confessione secessionem fecerunt, vniuersalem repperint: Aut ergo nullos ante Lutherum Catholicos, aut consuetudinem illam Catholicam fuisse & esse fateantur necesse est.

610. Consuetudinem illam Catholicam esse non posse, quam nec Christus, Ecclesiæ verè Catholicæ Caput & fundator, nec Apostoli & Prophetæ Ecclesiæ primi & præcipui duces, pastores & propagatores obseruarunt aut tradiderunt. Quæ vanitas? Si enim à Christo instituta esset, non consuetudo Ecclesiæ, sed lex & constitutio esset Christi, à quo lex, non consuetudo suam trahit originem, quæ tamen & ipsa, si approbata sit, ab Ecclesia pro lege habenda est. Ab Apostolis verò & Apostolicis viris originem & approbationem habere, ipsa totius Ecclesiæ & omnium testatur traditio.

*L. de quibus: ad
de ll. seq. ff. de il.
Vlp. l. 2. ff. de
Constit. Princip.
August.*

611. Consuetudinem dictam esse contrà legem & institutionem

S

onem

Millessexcenti Errores,

onem Christi. Scilicet, Consuetudinem qualemcunq; Ecclesia Christi reciperet, approbaret, obseruaret, traderet, & definirat, si contra Christi legem esset? supr.

612. Eucharistiam non fuisse olim asseruatam cum ea superstitione, qua modo asseruatur. Verum ad causam Pontificiorum sufficit, quod asseruata fuerit, ex hac enim qualicunq; asseruatione, permanentia Sacramenti extra usum euidenter & irrefragabiliter comprobatur.

613. Antiquitus, non alium in finem & usum Eucharistiæ fuisse asseruatam, quam ad esum. Ridiculum: si enim ad esum fuit asseruata, non ergo in solo esu, vel usu, vel actione, sed etiam in asseruatione consistit ratio Sacramenti?

Epist. 2.

614. Clementem Romanum, quando ait, Presbyteros, Diaconos, & Ministros, cum timore & tremore debere reliquias Corporis Dominici asseruare, non aliud intelligere, quam ipsos eas cum timore debere absumere. *Kemnitius. pag. 105.* Cum expresse dicat, eos diligenter debere custodire, ne qua putredo in sacrario inueniatur, aut portioni corporis Domini iniuria irrogetur. An sacrarium vel reliquias Sacramenti in sacrario habent aduersarij?

615. Rursum. Clementem aiunt loqui, non de asseruatione, sed absorptione reliquiarum Sacramenti. An ergo non censuit Clemens, corpus Dominicum in reliquiis esse extra usum? si enim corpus non esse censuit, cur cum timore & tremore Presbyteros absumere iussit? Num absumentur eiusmodi reliquie vel particule, quæ post communionem populi relinquuntur, à Ministris Lutheranorum? & non magis vt prophanae habentur & atheæ? Sed & Clemens non de reliquiis seu particulis, quæ pro infirmis asseruantur, sed de minoribus illis loquitur, quæ post communionem populi remanebant, quæ à Ministris, (sicut etiamnum fit) ne qua iniuria corpori Dominico inferretur, absumentur. Vt videas, Veteres nequaquam credidisse vel docuisse, corpus Christi, tantum esse in Actione, sed etiam in pane, nec tantum in pane, sed in qualibet eius particula minutissima; nec

nec tantum in usu & esu, sed etiam extra usum; neque enim cum timore & tremore absumere iussissent, si corpus inesse non credidissent. Quæ omnia errorem aduersariorum & ostendunt, & refellunt.

616. Hesichium scribere, morem fuisse apud veteres, ut si quid ex Sacramento superesset, combureretur, non asseruaretur. *Kemnit.* An ergo hinc non liquet, veteres censuisse, Sacramentum veram habere rationem Sacramenti, etiam extra usum? cur enim alioquin comburi, & non magis mandassent pauperibus erogari? vel more Calvinistarum & Confessionistarum, muribus, canibus, vel quibuscunq; obicere & relinquere aliis?

*Lib. 2. in Leuit.
cap. 8.*

617. Rursum. Hesichium (aiunt) voluisse non asseruandas, sed comburendas esse, reliquias Sacramenti. Cum ipsi nec asseruent, nec comburant. Et Hesichius eodem loco, id quomodo intelligat, sese explicet, ait enim, non prohiberi asseruationem ad vnum, duos, vel plures dies, quando ne corrumpatur, periculum subit nullum, sed tunc duntaxat comburendum esse, quando species ob diurnitatem temporis, vel aliam ob causam mädicatione absumi nequeunt, Id quod etiam cautum fuit, in Concilio Aurelianensi, ut species corruptæ comburantur; Nec modo fieri prohibetur. Nisi autem extra usum, corpus in reliquiis verè esset, nec absumere, nec asseruare, nec comburere veteres iussissent.

618. Veteres adè non censuisse, Sacramentum hoc esse asseruandū, ut pueris absumendas potius præbere, quàm asseruare voluerint particulas, quæ post communionem populi superabant. *Kemnit.* Miror, si rectè sequatur, nullas veteres particulas pro infirmis & hospitibus asseruasse, quia particulas quasdam pueris absumendas præbebant? Cum (ut ipse hoc eodem refert *Kemnitius* loco) Eucharistiam per pueros infirmis, transmittere consueverint? Sed & hanc eandem puerorum, quemadmodum & Græcorum de præsanctificatis communionem,

S 2 repræ.

Millesexcenti Errores,

reprehendit Kemnitius. Adeò nempè certum & verum est, (quod certum & verum esse putant) veteres censuisse, Sacramentum extra usum non habere rationem Sacramenti, vt non tam Græcam, quàm totam Ecclesiam Asiaticam, & primitiuam in hoc ipso asserendo errasse dicant.

In Can. Miss.
lect. 26.

619. Gabrielem (ex sententia Paschasij) docere, Sacramentum hoc asseruari minimè debere, ait enim, *Postquam corpus suum Dominus consecrauit, non sistingebat in consecratione, neq. dedit discipulis suis, vt ipsum honorificè conseruarent, sed dedit in sui usum, dicens, Accipite & manducate, &c.* Kemn. Cum in hoc ipso libro, Gabriel, acerrimè defendat, totum Canonem, Missæ adorationem, Ostensionem & transubstantiationem Sacramenti, tres item sermones de ipso Festo Corporis Christi, & Circumgestatione tolemni Sacramenti conscripserit. Loco verò citato, aliud non vult Gabriel, quàm primarium & principalem usum & finem institutionis Eucharistiæ, non esse asseruationem aut circumgestationem, sed manducationem; Nec populo distribui & ministrari vt honorificè asseruent, sed vt pro salute animæ manducent, id quod & Pontificij docent, & faciunt.

619. Canones Concilij Niceni, non tantè esse auctoritatis & certitudinis, vt ex iis asseruatio Sacramenti certò probari possit aut debeat, aliquos enim de illis dubitasse. Kemnit. Sed si de hoc dubitandum est, quia aliqui, iique pauci dubitarunt, de articulo nullo, certi aliquid asserendum erit vel definiendum, cum sit nullus, de quo non dubitarint aliqui? At cur magis dubitandum cum paucis, quàm non dubitandum cum reliquis omnibus? An, quid in dubio relinquendum, quid uero certo asserendum & obseruandum, Ecclesia quæ Spiritu Dei regitur, non cognouit? Pontificiis verò sufficit, Canones illos ab antiquissimis quibusuis auctoribus tanquam authenticos citari, nec vel hos, vel Asseruationem Sacramenti ab vllò vnquam Concilio in dubiū fuisse vocaram, vel damnatam.

Idem. 14.

620. Iterum. Eucharistiā (aiunt) olim nō fuisse asseruatam. Cum vltro fateantur, & fateri scriptis omnium antiquorum cogantur,

gantur, absentibus, peregrinis & hospitibus fuisse transmissam, quorum exempla non pauca ipse ex Iustino, Irenæo, & aliis refert Kemnitijs.

621. Peregrinis & hospitibus Eucharistiã non fuisse transmissam, nisi ex Cœtu Ecclesiastico, non vrasseruarent, aut circumgestarent, sed vt manducarent. *Kemnit.* Esto: An inde non sequitur, veteres censuisse Sacramentum esse extra vsum? nec tantum in actione; hoc est, distributione & manducatione, sed etiam in transmissione? Neque ad rem quicquam confert ex Cœtu ne transmissa fuerit Ecclesiastico, an verò ex sacrario, in quo (vt supra ex Clem. annotatum est) particula custodiebantur, nisi enim extra vsum esset, nec ex Cœtu quidem transmitti vel deferri posset. Et quid opuserat ad eos mittere, cum ipsi, vt modo fit, ad Ecclesiam possent accedere?

622. Rursum. Eucharistiã (inquiunt) non fuisse in primitiua Ecclesia asseruatam. Cum ipse ex Chrysostomo testimonium adducat Kemnitijs, eius tempore, milites quosdam sub vesperam ingressos sacrarium, effudisse sanguinem: Quomodo effuderunt sanguinem, si sanguis nec in sacrario fuerat, nec in vino effuso?

Epist. 1. ad Ioh. nocent.

623. Chrysostomum loc. citat. per Vesperam illam, intelligere tempus celebrationis & administrationis Cœnæ & Eucharistiæ. *Kemnit.* Atqui, vllam vllò tempore Missam, sub vesperam fuisse celebratam, nullæ tradunt hystoriæ Ecclesiast. Hinc Augustinus Apostolicam esse inquit traditionem, vt Eucharistia à ieiunijs antè cibos sumatur alios. Idem Tertull. ad vxor. Sed demus aduersarijs, effusionem illam quomodocunque & quandocunque factam, An non ex illa euidenter conuincuntur, sanguinem non solum esse in Actione, vel sumptione, sed etiam in sacrario & effusione? quæro enim, An effusus aliquando sit, effudiuè possit sanguis, apud ipsos? Si enim effundi potest, extra vsum esse necesse est. Liquet, quantum abutantur & ludant Patrum testimonijs, & quam temerè rideant periculum effusionis.

Epist. 119

Millesexcenti Errores,

624. Deniq; non fuisse, inquit, apud veteres Eucharistiam asseruatam, cum Ambr. fratrem suum Satyr. collo appellationem asseruasse, ac in periculo naufragij sumpsisse scribat; In orat. funebr. de obitu fratris sui Satyri.

625. Priuatam illam veterum asseruationem, non fuisse vniuersalem, nec ab omnibus approbatam, atq; ideo à Con. Tollet. abrogatam. *Kem.* Cum nullus eorum omnium, quos vel ipse allegat & deprauat Kemnitius, eam improbarit. Quod si successu temporis abrogata fuit, non ideo abrogata fuit, quasi asseruari non potuerit, aut debuerit, sed quod causa illius priuatæ & domesticæ asseruationis cessauerit, atq; in abusum & sacrilegium conuerti Sacramentum cœperit, vt supr. Abusus ergo, non vsus asseruationis, damnatus & improbatus fuit, sicut etiam nunc datur & improbatur.

626. Causam abrogatæ asseruationis, absque dubio aliam non subfuisse, quàm quod nec à Christo instituta, nec ab Apostolis tradita, nec sacris literis esset consentanea. *Kemnit.* Absque omni dubio scilicet, quis enim Superintendenti verbi Domini Kemnitio non credat? At obsecro, proferat vel vnum, qui publicam improbarit, vel abrogarit asseruationem? Et si quis etiam Kemnitius vel quiuis alius aliquando improbasset, vel improbareret, an ne omnium aliorum orthodoxorum, atque adeo Ecclesiæ totius approbatio præponderaret?

627. Olim rectè, & conuenienter potuisse Eucharist. asseruari, quod quotidiana non essent Missæ, vel Conuentus Cœnæ, in quibus quoties vellent, fideles communicare possent. *Kemnit.* Hoc à vero esse quàm alienissimum ipsorum demonstrant veterum Lyturgiæ, quotidianæ Missæ, & Communiones. Et Augustini quidem tempore, vt plurimum quotidie, aut singulis communicasse diebus Dominicis fideles ex ipso est manifestum. Sed demus quotidie nec Missas fuisse celebratas, nec Cœnas, An (vt sepe) ex ipsa quacumq; ob causam permissa asseruatione priuata euidenter non colligitur, Sacramentum etiam extra vsus & actionem, rationem habere Sacramenti? An hoc ad causam sufficit?

628. Ve-

*Aug. epist. 118.
ad Ianuari. De
Eccles. dogm.
cap. 13.*

628. Veteres non asseruasse Eucharistiam, vt eam vel honorarent, vel pomposè circumgestarent, & cum ea luderent, sicut Pontificij, sed vt ingruente persecutione, & necessitate in promptu haberent, quam manducarent. Quasi aliam præcipuè ob causam, quam propter necessitatem infirmorum, & gratiarum actionem sanorum, asseruetur à Pontificiis? Quin & ipsa tolen- nis Eucharistiæ circumgestatio (quæ commemoratio quædam est diei institutionis ipsius, cum laude & gratiarum actione popu- li, veneratione q; tanti Sacramenti) alium in finem non dirigi- tur, quam vt populus ad frequentiore[m] eiusdem, & dignam sumptionem accendatur & incitetur, nec in eo sibi consistendū fideles putent, quod Sacramentum in Ecclesia habeant, videāt, & adorent, sed vt manducent.

629. Veteres non obseruasse morem illam, tanquam ne- cessarium. *Kemnit. pag. 109.* An ergò necessarium non duxerunt vt infirmi, qui ad Cœtum & Cœnam, infirmitate præpediente venire non poterant, communionem & viatico corporis & san- guinis Christi munirentur? Et cur tam sollicitè monent, man- dantq; vt cum timore & tremore reliquæ fragmentorū Dñici corporis custodiantur, ne qua iniuria portioni Dominici corpo- ris irrogetur? An hoc necessarium non esse iudicarunt? Vt verò vnicuiq; priuatim asseruanda permittatur Eucharistia (sicut a- liquando iustas ob causas permisa fuit) id neq; veteres, neq; re- centiores tãquam necessarium iudicarunt, atq; ided abrogarunt.

630. Non aliam fuisse antiquitus asseruandæ Eucharistiæ consuetudinem, quam quod in Missa particulae aliquæ pro infir- mis consecrarentur, & relinquerentur, quæ nullis sese offerenti- bus infirmis, ab ipso Ministro sumebantur, non seruabantur. *Kemnitius pag. 109.* Cum paulò antè (immemor sui) ex veteribus planè contrarium annotarit, noctu videlicet Serapioni per puerum Eucharistiam transmissam? pro hospitibus & pere- grinis asseruatam, ac particulas remanentes non à Ministris, sed à pueris fuisse absumptas, vel combustas. Et quid si infir- mus post Missam (vt fit plerumque) noctuq; sit commu- nicandus,

Millesexcenti Errores,

nicandus, nulla verò post Missam pro illo residua reliquaque sit hostia? an denuò dicenda Missa? In Missa siquidem, non apud infirmos, antiquitus particulas pro infirmis fuisse consecratas ipsi fatentur? Sicut ergo etiamnum fit apud Pontificios, ut particulae aliquae in Missa pro infirmis, siue tunc, siue quacumque alia hora occurrentibus, consecrentur, & asseruentur, ita tunc quoque factum esse minimè est dubium. Et si morem alium veteres obseruassent, alium posteritati post se reliquissent, cum tamen aliam Ecclesia nec acceperit, nec tradiderit.

631. Ex omnibus iis, quae commemorata sunt, certum, indubium & manifestum esse, Asseruationem Pontificiam, nec apud veteres quidem, fuisse in usu. *Kemm.* Egregiè sane: Omnium propemodum veterum testimonia, quae produxit, id habent & testantur, quod particulae non tam priuatim, quam publicè asseruatae, nec tantùm ad infirmos, sed etiam ad hospites, peregrinos, & haeremitas transmissae, in sacriariis, cistulis, & oratoriis diligenter custoditae, à pueris absumptae, vel corruptionis alicuius periculo interueniente fuerint combustae, Et tamen ex omnibus istis (ait) certum, indubium & manifestum esse, Eucharistiam non fuisse asseruatam apud veteres? An deliramus? vel cæci planè sumus?

632. Ex omnibus iis, quae commemorata sunt, non euinci, Sacramentum extra usum veram habere rationem Sacramenti. At cæcis nec Solem quidem splendescere persuaderi potest, num idè non splendet? atqui sanè clarius est illud, quàm solem lucere.

*AUDIAMVS VERO ET ADDA-
mus etiam Antitheses Kemnityj.*

633. Veterum causas asseruatae apud eos Eucharistiae modernos non habere Pontificios. *Kemnit.* Vide quàm sit verum, quod iam iam dixerat, certum & manifestum esse, apud veteres asseruationem non fuisse in usu, ut eam ipsam iam ex antithesi asseruati-